Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3.

Nr. 641

Wilno, dnia 7 kwietnia 1932 r.

Treść numeru:

-----ooo§ooo-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

W i z y t a k o n s u l a s z w e d z k i e g o u p r e m j e r a .Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.76/, konsul szwedzki w Kownie p.Dilblat złożył wizytę premjerowi Tubelisowi w sprawie szwedzkiego syndykatu zapałczanego i zapewnił, że syndykat istotnie wpłaci w dn. 1 maja 12 milj.lt., zaś 8 milj.lt. wpłaci w sierpniu.

S p r a w a s t o s u n k ó w h a n d l o w y c h z E s t o n j ą .Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.76/ z powołaniem się na "Waba Maa", odpowiednie czynniki rozważają kwestję rozwoju stosunków handlowych między Litwą a Estonją. Dotychczas Estonja eksportuje na Litwę więcej niż importuje. Obecnie rozważa się sprawę, jakie towary mogłyby być importowane z Litwy w większych ilościach. Do towarów takich należałyby przedewszystkiem: pszenica, nasienie koniczyny, skóry. Litwa importuje z Estonji głównie manufakturę.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a .

N a d z i a ł z i e m i d l a d z i a ł a c z y s p o ł e c z n y c h .Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.76/, M-stwo Rolnictwa opracowuje projekt ustawy o nadziale ziemi dla działaczy społecznych i osób zasłużonych dla Państwa i narodu.

K o n f e r e n c j a n a u c z y c i e l i p o w .s z a w e l s k i e g o .Jak podają "Lietuvos Žinios" /Nr.76/, 1 i 2 b.m.odbyła się w Szawlach konferencja nauczycielstwa powiatowych szkół powszechnych z udziałem 290 nauczycieli.

B u r m i s t r z m .K o w n a o a k t u a l n y c h s p r a w a c h m i a s t a ."Echo" /Nr.93/ zamieszcza wywiad z burmistrzem Kowna Graurogkasem na temat aktualnych spraw: na zapytanie, jak się przedstawia sprawa budżetu na 1932 r.i sprawa odmówienia przez rząd pożyczki w wys.półtora milj.lt.burmistrz odpowiedział, że powątpiewa w niezatwierdzenie budżetu, a szczególnie w odrzucenie prośby o pożyczkę. Samorząd kowieński nie otrzymał jeszcze oficjalnego komunikatu o budżecie, przeciwnie samorząd wierzy, że prośba o pożyczkę będzie, mimo pewnych redukcyj uwzględniona. O redukcji budżetu kowieńskiego na sumę przeszło miljona lt. mowy nawet niema. Budżet miasta na 1932 r.został już okrojony i nie podobna wyobrazić wyjścia z obecnej sytuacji bez państwowej pożyczki. Spodziewać się należy, że w tych dniach kwestja budżetu ostatecznie się wyjaśni.

Na zapytanie w sprawie bezrobocia, odpowiedział burmistrz, że obecnie zarejestrowano w Kownie ok.2 tys.bezrobotnych, z czego 1300 bezrobotnych ma zajęcie przy robotach miejskich. Kto szuka roboty i chce pracować, robotę otrzymuje. Tak będzie również nadal. Nie pozwoli się odczuwać głodu, tym,którzy chcą uczciwie zarabiać na swój chleb. W tym celu oprócz asygnowanych przez rząd 130 tys.lt. używa samorząd kowieński jeszcze zasobów własnych.

Na zapytanie w sprawie komunikacji autobusowej i przekazania koncesji obecnej T-stwu litewsko-amerykańskiemu, odpowiedział burmistrz, że informacja ta nie jest zgodna z rzeczywistością. Narazie koncesja od dotychczasowych właścicieli nie została odebrana i nikomu nie była oddana. W tych dniach sprawa ta będzie ostatecznie uregulowana.

Zbudowanie kolonji mieszkaniowej na Słobodzie byłoby bardzo pożądane, narazie jednak sprawa ta nie jest aktualna, gdyż odnośna pozycja wydatkowa nie została w budżecie miejskim przewidziana. Umieszczenie takiej pozycji w rubryce dochodów nadzwyczajnych również jest mało prawdopodobne ze względu na brak środków. Sprawa ta może stać się aktualną dopiero w końcu roku.

Na zapytanie w sprawie zniżenia taryfy od elektryczności i wykupienia przez samorząd elektrowni, odpowiedział burmistrz, że w tym względzie nie zaszły żadne zmiany. Tem niemniej Magistrat kowieński dołoży starań, by sprawę tę zruszyć z martwego punktu i do-

prowadzić pozytywnych wyników.

P r o j e k t u s t a w y o s ą d o w n i c t w i e .Jak podaje "Echo" /Nr.93/, Gabinet Ministrów po zaznajomieniu się z projektem ustawy o sądownictwie postanowił rozesłać projekt prezesom i prokuratorom sądów okręgowych dla zaznajomienia się z nim. Po otrzymaniu opinji prezesów i prokuratorów /w ciągu miesiąca/, projekt ustawy będzie rozpatrzony ostatecznie przez Gabinet Ministrów.

P r o j e k t y u s t a w y o p r a s i e i t o w a r z y s t w a c h. Jak podaje "Echo" /Nr.93/, obecnie specjalna komisja Rady Państwowej rozpatruje projekty ustawy o prasie i towarzystwach. Następnie będą one rozpatrzone przez M-stwo Spraw Wewn., poczem przekaże się je Gabinetowi Ministrów.

Z j a z d l e k a r z y w e t e r y n a r j i .Jak podaje "Echo" /Nr.92/,1,2 i 3 b.m. w Kownie odbył się walny zjazd weterynarzy z całej Litwy.

L i c z b a a u t o b u s ó w n a L i t w i e .Jak podaje "Lietuvos Aidas" /Nr.75/, 15 grudnia r.ub.było na Litwie poza obszarem Kłajpedy w użyciu 2.416 autobusów, z czego 931 aut lekkich, 311 ciężarowych, 333 autobusów właściwych, 841 motocyklów.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

D o r o c z n y z j a z d d e l e g a t ó w n a u c z y c i e l i p o l s k i c h n a L i t w i e .Jak podaje "Dzień Kowieński" /Nr.75/, w ubiegłym miesiącu odbył się doroczny zjazd delegatów nauczycieli szkół polskich na Litwie. Po wysłuchaniu sprawozdań wybrano zarząd centralny w składzie następującym: Zofja Sugwiłłowa - prezes, Michalina Januszkiewiczówna - sekretarz, Witold Syrunowicz - skarbnik, Feliks Jelec i Czesław Mackiewicz- członkowie.

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

"M e m e l e r D a m p f b o o t" o r o z w i ą z a n i u S e j m i k u k ł a j p e d z k i e g o .

"Memeler Dampfboot" Nr.79 z dn.5.IV.1932 r.Streszczenie:

Ludność Kraju Kłajpedzkiego była cały czas z Sejmiku zadowolona. Ludność obrała go w tym celu, by bronił jej interesów. Życzenia ludności kłajpedzkiej się nie spełniły. Wszystkie trzy sejmiki, jaki Kraj Kłajpedzki miał dotychczas zostały przedwcześnie gwałtownie rozwiązane. Rozwiązanie Sejmiku stale uzasadniano tem, że nowy Sejmik będzie miał całkiem odmienne oblicze niż rozwiązany. Mimo te zapewnienia ludność kłajpedzka zawsze wypowiadała się w tym samym sensie. Tym razem również tak będzie. Do rozwiązania Sejmiku wyraźnie dążyły koła wielkolitewskie.

"L i e t u v o s Ž i n i o s" o s t o s u n k u L i t w i n ó w d o s p r a w y k ł a j p e d z k i e j .

"Lietuvos Žinios" Nr.76 z dn.5.IV.32 r.Art.p.t."Więcej kultury". Streszczenie:

Poważnym obserwatorom życia kłajpedzkiego wydaje się, że wszystkie efektowne dążenia nie mają z interesami Kłajpedy nic wspólnego. Nie zawsze się wykazuje odpowiednie zdolności przy realizacji swych chęci. Istotnie praktyczne wyrachowanie skłania ludność Kłajpedy do uprawiania orjentacji litewskiej. O ile jednak

dotychczas większość stanowiły partje niemieckie, nie oznaczało to, że ludność kraju była niemiecka. Chodziło tu o kwestję zaufania. Zaufanie to zaś zależy od tej grupy, której ma być wyrażone. Obserwatorzy życia kłajpedzkiego wskazują na cały szereg braków i niedociągnięć polityki litewskiej. Tak np.banki litewskie, zwłaszcza zaś Bank Ziemski zbyt hojnie szafują kredytami w stosunku do obszarników, a zbyt mało kredytują drobne gospodarstwa, będące, jak w Kłajpedzie, tak też i na terenie Wielkiej Litwy podstawą Państwa. Pozatem banki litewskie w Kłajpedzie najmują pracowników, którzy niedostatecznie znają język litewski i interesanci są zmuszeni do rozmawiania po niemiecku. Korespondencja odbywa się po niemiecku. Na składach Banku Litewskiego figurują po dziś dzień napisy niemieckie. Komu więc będzie zależało na języku państwowym, skoro sami Litwini używają języka niemieckiego? Cały szereg Litwinów-urzędników nawet na ulicy używa języka niemieckiego, rosyjskiego, polskiego. Sami Litwini musieliby więc zwracać więcej uwagi na kulturę, poczucie państwowości i obywatelskości, gdyż wtedy łatwiej byłoby oprzeć się imperjalistycznemu naciskowi zzewnątrz.

K r o n i k a .

Z n i e s i e n i e c e n z u r y w K ł a j p e d z i e .Jak podaja "Lietuvos Žinios" /Nr.76/, na obszarze Kłajpedy została skasowana cenzura. Ułatwiono przytem możliwości zebrań.

VIII. Z ŻYCIA LITWINÓW I PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

E c h a a r t y k u ł ó w p r a s y w i l e ń s k i e j n a t e m a t w y p a d k ó w k ł a j p e d z k i c h w "V i l .Ryt."

"Vilniaus Rytojus" Nr.27 z 6.IV.1932 r.Art.p.t."Czas najlepszym lekarzem." Streszczenie:

Nie wiadomo, jak sie zakończy sprawa kłajpedzka rozdmuchana przez Niemcy. W każdym razie sprawa ta dostarczyła sporo materjału prasie polskiej w sprawie możliwości stosunków z Litwą. Z początku prasa polska nazywała konflikt kłajpedzki "prowokacją litewską", dopiero później tu i ówdzie zaczęły ukazywać się przychylne dla Litwy artykuły, w których poruszano też kwestję stosunków polsko-litewskich. Kwestja ta była i jest żywotną, gdyż nieutrzymywanie stosunków pomiędzy dwoma sąsiedniemi państwami nie można w żaden sposób nazwać rzeczą normalną. Jasnem jest przeto, dlaczego po jednej i drugiej stronie przy każdej okazji kwestję tę się przypomina i o niej się pisze.

Niestety różnica zdań jest tak wielka, że narazie nie widać żadnej możliwości dojścia do porozumienia. Przeszkadzają w tem motywy nie drugorzędne, lecz zasadnicze, które się obracają dokoła sprawy wileńskiej. Polska, rozpoczynając rozmowy nie chce nawet wspominać o Wilnie, uważając je za sprawę ostatecznie przesądzoną. Natomiast Litwa obecnego stanu w sprawie wileńskiej nie uznaje. Czas jednak robi swoje. Zatarg kłajpedzki otworzył wielu Polakom oczy.

P.Cat umieścił artykuł p.t."Tylko unja dynastyczna". Mniejsza tu, rzecz prosta, o monarchistyczne marzenia p.Cata,których, właściwie mówiąc, nikt poważnie nie traktuje. O wiele ważniejszy jest ton, w jakim p.Cat pisze o Litwie. Zaznacza on, że Litwinów należy zrozumieć i że należy im zagwarantować całkowitą niezawisłość państwową, gdyż inaczej marzyć nawet nie można o połączeniu się z Litwą. "Dziennik Wil.", polemizując z p.Catem przyznaje również, że Naród Litewski dowiódł, iż może egzystować przynajmniej w czasie pokoju i że Litwę trzeba traktować, jako państwo, na równych prawach suwerenności.

Wszystko to świadczy, że stosunek nieprzyjaznych jednostek względem narodu litewskiego uległ zmianie.